

have kæmpet under et Ansvar og under en Anstrengelse som kun de færreste i vort Samfund. Der tales saa ofte om Heltemod eller om den Beundring, man maa føle for Mænd, der i en eller anden Situation have udført en heroisk Handling. Jeg siger Dem, der er i dette Samfund for nærværende Tid Tusinder af danske Kvinder, som fortjene dette Samfunds dybeste Beundring for det Heltemod, som de, ikke ved en enkelt Lejlighed, men fra Time til Time, fra Dag til Dag og fra Aar til Aar, have udvist. Vi maa komme dem til Hjælp, fordi det er Synd, at de skulle lide, og fordi det er meningsløst, at alle disse menneskelige Værdier skulle gaa til Grunde. Den berømte engelske Pædagog og Videnskabsmand Herbert Spencer sagde allerede for en 30 Aar tilbage i en af de Bøger, han udsendte: Hvilken Meningsløshed, at Staten, det offentlige, gør alt for, at der kan udvikles en dygtig Hesterace eller Svinerace eller Kvægrace, men er ganske ligegyldig, naar det drejer sig om Menneskeslægten, om Børnene. Dette er Sandhed den Dag i Dag i vort lille Samfund. Vi ere paa mange Punkter videre fremme end mange andre Samfund, men vi ere dog endnu saa langt tilbage, at vi paa dette Omraade ere et fuldkomment Hedningesamfund. Vi have saa fuldkomment, som det vel kan tænkes, tilsidesat Opfyldelsen af det Hovedbud i Kristendommen, der siger: Du skal elske din Næste som dig selv — naar Talen er om Enker og faderløse Børn. Hvor mange Børn omkring i disse Tusinder af Enkers Hjem blive ikke forkrøblede under Opvæksten som Følge af Slid og utilstrækkelig Ernæring. Hvor mange Børn vokse ikke op slet ernærede, saa de kun ere egnede til at udføre et Minimum af Arbejde og maa gaa gennem Livet med halv Kraft!

Der har nogle Dage inden denne Debat været ført en ivrig Diskussion om det militære Spørgsmaal. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) lagde Hovedvægten paa det levende Værn. Men er det Hovedsagen for os, at vi have et stærkt og kraftigt levende Værn, nu vel, saa maa vi ogsaa sørge for, at alle disse Hundredtusinder — og det drejer sig om Hundredtusinder af fattige Børn — faa tilstrækkelig Ernæring. Nu møder der hvert Aar paa vore Sessioner fra Enkers Hjem unge Mennesker, der ere underernærede eller slet ernærede, og som maa vises tilbage — de kunne ikke en Gang bruges til Soldater, de kunne ingenting bruges til, fordi de ikke have faaet Er-

næring og Pleje nok. Vi dele ikke Opfattelse med det ærede Medlem med Hensyn til Militærspørgsmaalet; men eet kunne vi være enige om — det vil jeg da haabe —, nemlig, at vi ville have en dygtig og kraftig Ungdom her i Landet. Vi staa ikke her som Talsmænd for den Opfattelse, at Staten skal uddele milde Gaver til alle og enhver, som melder sig. Vi ville ikke skabe et Folk af Tiggere, men vi ville, at Staten skal stille sig humant og fornuftigt overfor de Tusinder, som gøre, hvad de kunne, for at bjærge sig og holde sig oven Vand, saaledes at de kunne gøre det, og det Maal, som maa være Maalet for os alle: at Ungdommen kan blive stærk, dygtig og kraftig, kan naas.

Det er Formaalet for det Forslag, som jeg paa mit Partis Vegne har den Ære at anbefale til det ærede Tings Velvillie. Nu tvinges mangen fattig Enke til at lade sit Barn arbejde over Evne. Jeg nærer ikke den Opfattelse, at man skal forkaste Børnearbejde, og at Børns Deltagelse i Arbejde er til Skade for dem, tværtimod. Jeg tror, at man baade skal lade Børn gaa i Skole, lade dem øve Leg og faa Opøvelse i Arbejde. Det Arbejde, som Børn ofte udføre ude omkring i Husmandshjemmene, er ikke mindre opdragende for dem end den Undervisning, de faa i Skolen. Uden den sidste kunne de ikke blive saa dygtige og oplyste, som de skulde være, men uden det første, uden den Selvtugt, den Disciplin, den Arbejdsdygtighed, det praktiske Kendskab til Livet, de erhverve sig ved Arbejdet, ville de heller ikke blive saa dygtige, som de skulde være. Men ærede Medlemmer af dette Ting — de fleste høre jo Landet til — vide jo, hvorledes Børn misbruges. Jeg skal ikke her komme ind paa en Paa-stand, som det vilde være meningsløst at fremkomme med, skønt den ganske vist til Tider er fremkommen, nemlig at Børn skulde blive i højere Grad udbyttede paa Landet end i Byerne, at man skulde være i særlig Grad tilbøjelig til at drage det størst mulige Udbytte af den lille Drengs og Piges Arbejde paa Landet. Det er tværtimod min Opfattelse, at i Almindelighed behandler man Børnene bedre, tager mere Hensyn til, at de ere Børn, naar de ere anbragte paa Landet som Tjenestebørn, end naar de i Byerne ere beskæftigede som Fabrikdreng eller Fabrikpiger. Men her have vi heldigvis faaet Love, der have tjent til at forhindre den Udbytning, som finder Sted af den lille Dreng og Pige i Byerne. Vi savne